

Cultura

Metadate

Biroul Național de Statistică (BNS)

1. Informație de contact

1.1. Subdiviziunea responsabilă din cadrul BNS

Direcția generală statistică socială și demografie

1.2. Persoana de contact

Larisa Chirița, consultant principal

tel.: 022 21 08 57; 067770862

e-mail: larisa.chirita@statistica.gov.md

Natalia Roșca, consultant superior

tel.: 022 73 54 45; 067770860

e-mail: natalia.coroi@statistica.gov.md

2. Actualizarea metadatelor

2.1. Ultima certificare a metadatelor

05.03.2021

2.2. Ultima actualizare a metadatelor

04.03.2020

3. Prezentarea statistică

3.1. Descrierea generală

Cercetările statistice din domeniul culturii asigură informațiile necesare pentru descrierea rețelei și activității unităților culturale și artistice și pentru analiza evoluțiilor și tendințelor ce se manifestă de la un an la altul. Totodată, acestea asigură date comparabile la nivel național și internațional pentru utilizatorii interni implicați în definirea, implementarea și evaluarea politicilor în domeniul culturii, ca și pentru utilizatorii externi.

Datele statistice privind rețeaua și activitatea cultural artistică se colectează prin cercetări statistice exhaustive de la biblioteci, muzee, instituții de spectacol și concerte, edituri (ziare și reviste, alte publicații periodice) indiferent de tipul, nivelul și forma de organizare și de proprietate.

3.2. Concepte și definiții

3.2.1. Definiții

Rețeaua cultural-artistică reprezintă ansamblul unităților și instituțiilor din diferite domenii culturale și artistice: biblioteci, muzee, instituții de spectacole și concerte, edituri (ziare și reviste).

Biblioteca este instituția, compartimentul sau structura specializată al cărei scop principal este de a constitui, a organiza, a prelucra, a dezvolta și a conserva colecții de cărți, publicații, alte documente specifice și de baze de date pentru a facilita utilizarea acestora în scop de informare, cercetare, educație sau recreere. În cadrul societății informaționale biblioteca are rol de importanță strategică.

Sistemul național de biblioteci, în raport cu funcțiile și atribuțiile acestora, este structurat astfel:

- Biblioteci publice din sistemul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării;
- Biblioteci ale instituțiilor de învățământ;
- Biblioteca Centrală Științifică „A. Lupan” a Academiei de Științe;
- Biblioteci medicale;

- Biblioteci agricole;
- Biblioteci tehnice;
- Centrul Național de Informare și Reabilitare al Societății Orbilor din Moldova.

Colecțiile bibliotecilor cuprind următoarele categorii de documente: cărți, publicații periodice, manuscrise, microformate, documente cartografice, documente de muzică tipărite, documente audiovizuale, documente grafice, documente electronice, documente fotografice sau multiplicare prin prelucrări fizico-chimice, documente arhivistice, alte categorii de documente, indiferent de suportul material. Colecțiile pot cuprinde și alte documente, nespecifice bibliotecilor, istoricește constituite sau provenite din donații.

Titlul descrie un document ce constituie un articol separat, cu titlu distinct, indiferent dacă este editat într-un singur volum /unitate fizică și indiferent de numărul de copii deținute de bibliotecă.

Cărți și periodice tipărite (legate):

- **Cărțile tipărite** sînt documente, neseriale, formate prin asamblarea foilor.
- **Periodicele** sunt publicații seriale cu același titlu apărute la intervale regulate sau nu, în cursul unei perioade care nu este delimitată dinainte.
- **Publicațiile seriale** sunt documente tipărite sau nu, care apar în fascicule succesive într-o perioadă, indiferent de periodicitatea acestuia.

Cărțile și periodicele tipărite (legate) trebuie numărate ca și volum. Periodicele și ziarele nelegate trebuie numărate ca și cum ar fi legate. Un volum cuprinde toate numerele unei publicații dintr-un an.

Utilizator înregistrat: persoană sau organizație înscrisă cu scopul de a utiliza colecțiile și/sau serviciile bibliotecii. Persoana sau organizația se consideră înscrisă, dacă aceasta s-a înregistrat în cursul anului de referință (nou înscris) și a utilizat colecțiile și/sau serviciile bibliotecii în anul/anii precedent(ți) anului de referință .

In această categorie se cuprinde:

- persoana sau organizația care și-a vizat permisul de intrare la bibliotecă (permisul de intrare este valabil pe o perioadă de timp determinată. Ex: pentru bibliotecile publice valabilitatea permisului de intrare este de 5 ani;

Numărul de utilizatori ce revine unei biblioteci – numărul total al utilizatorilor serviciilor bibliotecii raportat la numărul bibliotecilor care au funcționat în anul de referință.

Utilizator activ este persoana sau organizația care în cursul anului de referință a utilizat serviciile și facilitățile bibliotecii.

Numărul de volume ce revine unui utilizator – reprezintă numărul volumelor existente în bibliotecă raportat la numărul total al utilizatorilor bibliotecii, în anul de referință.

Împrumut – reprezintă împrumutul direct al unui document pentru a fi utilizat în interiorul sau în afara bibliotecii. Împrumuturile cuprind și prelungirile și împrumuturile pe loc și copiile (numărul de file) furnizate în locul originalelor.

Vizită la bibliotecă (frecvența) – reprezintă numărul de utilizatori care vizitează biblioteca pe parcursul unui an, fie direct sau de la distanță.

Total personal - reprezintă numărul total de salariați angajați la sfârșitul anului calendaristic, în echivalent normă întreagă.

Muzeul este instituția publică de cultură, aflată în serviciul societății, care colecționează, conservă, cercetează, restaurează, comunică și expune, în scopul cunoașterii, educării sau recreării, măturii materiale și spirituale ale existenței și evoluției comunităților umane, precum și ale mediului înconjurător.

Colecția este un ansamblu de bunuri culturale și naturale, constituit în mod sistematic și coerent de către persoane fizice sau juridice de drept public sau privat.

Muzeele și colecțiile publice se clasifică după următoarele criterii:

1) natura bunurilor culturale existente în patrimoniul lor:

- **de istorie** - muzee (colecții publice) care au în patrimoniu bunuri mobile sau imobile cu caracter istoric, comemorativ, documentar (arhive, referitoare la personalități istorice), militar, antic, etc.;
- **de etnografie** - muzee (colecții publice) care expun materiale referitoare la: cultură, structuri sociale, credințe, costume naționale, arte tradiționale, etc.;
- **ținutal** – muzee (colecții publice) sau monumente ale naturii consacrate subiectelor care se raportează la istoria ținutului natal ;
- **memorial** - muzee (colecții publice) care au în patrimoniu bunuri mobile sau imobile cu caracter comemorativ;
- **de artă** - muzee (colecții publice) care dețin bunuri mobile sau imobile consacrate artelor frumoase și artelor aplicate, inclusiv colecțiile muzeale din mănăstiri și biserici. In acest grup se cuprind muzeele de sculptură, galeriile de pictură, muzeele de fotografie și film, monumente, inclusiv galeriile de expoziții care depind de biblioteci, centrele de arhive;
- **de literatură** - muzee (colecții publice) care expun materiale privind istoria literară
- **mixte** – muzee (colecții publice) care dețin un ansamblu divers de bunuri culturale.

Vizitator – persoană care vizitează un muzeu, colecție publică, expoziție.

Numărul de vizitatori ai muzeelor la 1000 locuitori – vizitatori ai muzeelor raportat la populația din anul de referință.

Instituțiile de spectacole și concerte sunt unități de cultură, proprietate publică sau privată, aflate în serviciul societății cu rol de educare și recreare, precum și de promovare a valorilor cultural-artistice, autohtone și universale, pe plan național și internațional. Acestea prezintă publicului spectacole dramatice, lirice, coregrafice, de divertisment, folclorice, de varietăți, de circ, de păpuși sau de marionete, precum și concertele, indiferent de gen, sau orice tip de reprezentare prezentate direct publicului.

Instituțiile de concerte sunt filarmonici, orchestre sau alte formațiuni instrumentale, corale sau vocal-instrumentale, care dețin un ansamblu artistic permanent, capabil să susțină activitatea unei stagiuni de concerte.

După profilul repertoriului, **instituțiile de spectacole și concerte** se clasifică astfel:

Spectacol – reprezentație dramatică, de păpuși și marionete, lirică, folclorică, coregrafică, de varietăți, de divertisment, instrumentală, vocal-instrumentală, circ și concerte.

Spectator – persoană care vizionează /audiază un spectacol sau concert.

Numărul spectatorilor la spectacole sau concerte la 1000 locuitori – numărul spectatorilor/ care au vizionat sau audiat spectacole sau concerte, raportat la populația din anul de referință.

Locuri în sala de spectacole – capacitatea sălii proprii (permanente) a instituției de spectacole și concerte.

Personalul instituției de spectacole și concerte cuprinde personalul de specialitate artistică.

Publicațiile seriale (ziare, reviste și alte publicații periodice) sunt publicațiile imprimare, editate în țară și oferite publicului.

Numărul de titluri se referă la totalul publicațiilor seriale (ziare, reviste și alte publicații periodice) existente la sfârșitul anului.

Tirajul anual reprezintă numărul total al exemplarelor de ziare, reviste și alte publicații periodice tipărite într-un an calendaristic (12 luni) și care au fost vândute (direct sau prin abonamente) și nevândute; la acestea se adaugă cele distribuite gratuit în țară sau în străinătate.

Numărul titlurilor ziarelor editate la 1000 locuitori – numărul titlurilor ziarelor editate, raportat la

populația din anul de referință.

Numărul titlurilor publicațiilor periodice (reviste) editate la 1000 locuitori – numărul titlurilor publicațiilor periodice (reviste) editate, raportat la populația din anul de referință.

3.2.2. Unitatea de măsură

Indicatori exprimați în valori absolute:

Unități - numărul de biblioteci, teatre, instalații cinematografice, instituții culturale

Mii persoane - numărul utilizatorilor, vizitelor, spectatorilor, personalul

Mii/mln. Exemplare - colecții, tirajul

Indicatori exprimați în valori relative: la 1000 locuitori numărul titlurilor, numărul de vizitatori, spectatori

3.2.3. Formula de calcul

I. Biblioteci

1. Numărul de volume ce revine unui utilizator:

$$NV_u = \frac{NV_e}{NU}$$

unde:

NV_u – numărul de volume ce revine unui utilizator;

NV_e – numărul volumelor existente în biblioteci;

NU – numărul total de utilizatori care au efectuat tranzacții de împrumut.

2. Numărul de utilizatori ce revine unei biblioteci:

$$NU_b = \frac{NU}{NB}$$

unde:

NU_b – numărul de utilizatori ce revine unei biblioteci;

NU – numărul total de utilizatori care au efectuat tranzacții de împrumut;

NB – numărul total de biblioteci;

II. Muze

3. Numărul de vizitatori ai muzeelor la 1000 locuitori:

$$NV_m = \frac{NV}{P} * 1000$$

unde:

NV – numărul total de vizitatori la muze;

P – populația la 01.01. din anul de referință;

III. Instituții de spectacole și concerte

4. Numărul spectatorilor/auditorilor la spectacole sau concerte la 1000 locuitori:

$$NSA_{sc} = \frac{NSC}{P} * 1000$$

unde:

NSA_{sc} – numărul total al spectatorilor care au vizionat sau audiat spectacole sau concerte;

P – populația la 01.01. din anul de referință;

IV. Edituri (ziare și reviste)

5. Numărul titlurilor ziare editate la 1000 locuitori:

$$NZ = \frac{NZ}{P} * 1000$$

NZ – numărul titlurilor ziarelor editate;

P – populația la 01.01. din anul de referință;

6. Numărul titlurilor publicațiilor periodice (reviste) editate la 1000 locuitori:

$$NP_r = \frac{NP}{P} * 1000$$

unde:

NP – numărul titlurilor publicațiilor periodice (reviste) editate;

P – populația la 01. 01. din anul de referință.

Notă: Pentru toate calculele se utilizează populația stabilă la început de an

3.3. Clasificările utilizate

Activitatea economică: Clasificarea Activităților Economiei Moldovei (CAEM), armonizat cu NACE ver.1, aprobat prin Hotărârea Moldova-Standard nr. 694-ST din 09.02.2000, inclusiv modificarea nr.1 aprobată prin Hotărârea nr.1444-ST din 04.01. 2004. Pus în aplicare de la 01.02.2004. Ediția 2005.

Începînd cu anul 2013 este implementată în practică versiunea nouă a Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei (CAEM Rev.2), armonizat integral cu Nomenclatorul de Activități Economice din Comunitatea Europeană (NACE Rev.2).

Forme de proprietate: Clasificatorul formelor de proprietate din Republica Moldova (CFP): aprobat prin Hotărârea Departamentului Standarde, Metrologie și Supraveghere Tehnică nr.276-st din 04.02.1997.

Unități administrativ-teritoriale: Clasificatorul unităților administrativ-teritoriale al Republicii Moldova (CUATM), aprobat prin Hotărârea Departamentului Moldova-Standard nr. 1398-ST din 03.09.2003. Pus în aplicare de la 03.09.2003.

Clasificarea cărților din biblioteci: Clasificarea Zecimală Universală

3.4. Sfera de cuprindere

3.4.1. Acoperirea sectorială

Cercetările statistice din domeniul cultură acoperă toate unitățile care desfășoară activități cultural – artistice sau sportive, care au personalitate juridică, indiferent de forma de proprietate.

3.4.2. Populația statistică

Cercetările din domeniul culturii cuprind toate bibliotecile, muzeele, instituțiile de spectacole și concerte, întreprinderile ce prestează servicii de difuzare a filmelor, editurile de ziare și/sau reviste, casele și căminele de cultură, cu proprietate publică sau privată.

3.4.3. Geografică

Cercetările din domeniul culturii nu cuprind localitățile situate în partea stângă a r. Nistru și mun. Bender.

3.4.4. Temporală

Seriile de timp sunt disponibile începînd cu anul 2000.

3.5. Nivelul de dezagregare

Datele rezultate privind cercetările din domeniul culturii sunt dezagregate după:

- Tipuri (datele vizînd muzeele, bibliotecile);
- Medii de rezidență;
- Regiuni economice de dezvoltare (Nord, Centru, Sud, m. Chișinău, UTA Găgăuzia);
- Forme de proprietate.

În cazul dacă datele la nivel dezagregat conțin informație confidențială diseminarea acestora nu este efectuată și se purcede la agregarea datelor la nivelul minim disponibil care asigură protecția confidențialității dalelor.

3.6. Periodicitatea diseminării

Anuală

3.7. Termenele limită de prezentare (diseminare)

Anual – luna aprilie.

3.8. Revizuirea

Datele sunt finale la prima diseminare.

3.9. Perioada de referință

Anul calendaristic.

4. Colectarea și procesarea datelor

4.1. Sursa de date

4.1.1. Cercetări statistice

În procesul de colectare a informației privind statistica culturii se utilizează rapoartele statistice, care vizează următorii indicatori primari:

Raport statistic nr. 2-c „Activitatea sălilor de cinema”

- instalații de proiecție cinematografică puse în exploatare pe parcursul anului
- instalații de proiecție cinematografică care și-au pierdut capacitatea de muncă pe parcursul anului
- instalații de proiecție cinematografică la sfârșitul anului
- numărul locurilor în sălile de cinema
- numărul spectacolelor și numărul vizitelor.

Raport statistic nr. 8-c „Activitatea muzeului”

- numărul pieselor de muzeu
- numărul pieselor de muzeu, ce necesită restaurare
- numărul pieselor de muzeu restaurate
- numărul obiectelor supuse inventarierii științifice
- numărul de piese documentate computerizat
- suprafața totală a muzeului
- numărul vizitelor individuale și în grup
- numărul de ghidaje
- numărul de expoziții
- personalul muzeului.

Raport statistic nr. 12-c „Activitatea teatrului, organizației concertistice și de impresariat și a colectivului artistic profesionist și de amatori”

- numărul spectacolelor, concertelor
- numărul spectatorilor
- suma încasărilor
- locuri existente în săli de spectacole
- numărul personalului artistic.

4.1.2. Surse administrative

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării prezintă BNS informația privind activitatea bibliotecilor, care este colectată în baza **raportului statistic nr.6-c „Activitatea bibliotecilor”**. Acest raport vizează următorii indicatori primari:

- numărul volumelor de cărți și periodice (legate) existente și achiziționate;
- manuscrise existente și achiziționate;
- documente de muzică tipărite, existente și achiziționate;
- documente audiovizuale, pe tipuri, existente și achiziționate;
- colecții electronice, pe tipuri, existente și achiziționate;
- alte documente de bibliotecă existente și achiziționate;
- computere (PC), imprimante, scannere;
- locuri în sălile de lectură;
- utilizatori activi;
- tranzacții de împrumut individual (documente eliberate);
- vizite la bibliotecă;
- vizite virtuale la resursele din rețeaua bibliotecii;
- împrumuturi interbibliotecare;
- structura personalului bibliotecii, pe niveluri de instruire.

Informația privind activitatea editurilor este prezentată de către Camera Națională a Cărții și cuprinde următorii indicatori primari:

- numărul titlurilor și tirajul ziarelor după limba de publicare
- numărul titlurilor și tirajul publicațiilor periodice după limba de publicare
- numărul titlurilor și tirajul publicațiilor periodice pe domenii.

4.1.3. Estimări

Nu se aplică

4.2. Caracteristica cercetării statistice/surselor administrative

4.2.1. Obiectiv și scurt istoric

Date statistice vizînd statistica muzeelor, teatrelor, organizațiilor concertistice, de impresariat, instituțiilor culturale sunt disponibile începînd cu anul 1940, informația privind statistica bibliotecilor publice - începînd cu anul 1950.

Începînd cu anul 2005 informația privind activitatea bibliotecilor este colectată nu numai de la bibliotecile publice (cele care dispun de fonduri universale de cărți), dar și de la celelalte biblioteci care funcționează în republică (bibliotecile pe lângă instituțiile de învățămînt, științifice, specializate, sindicale ș.a.). Astfel, Ministerul Culturii a întocmit structura Sistemului Național de Biblioteci.

În anul 2006 au fost introduși un șir de indicatori noi cum ar fi numărul de utilizatori activi (persoană care a utilizat în cursul anului de referință serviciile și facilitățile bibliotecii), personal echivalent normă întreagă, etc.

În anul 2005 Biroul Național de Statistică (BNS) pentru prima dată a elaborat publicația statistică „Cultura în Republica Moldova”, care conține informații statistice privind situația în domeniul culturii, sportului, turismului și odihnei în Republica Moldova. Publicația conține date statistice în domeniu pe perioada anilor 1995-2004.

Anual, date generalizate vizînd statistica culturii se prezintă în adresa comitetului de statistică al CSI, se completează chestionare solicitate de către UNESCO.

Informația statistică vizînd domeniul cultura se colectează din mai multe surse: a) Ministerul Educației, Culturii și Cercetării este responsabil de colectarea datelor de la instituțiile culturale (case și cămine de cultură), biblioteci, școli de muzică, arte și arte plastice pentru copii, b) BNS colectează informația vizînd activitatea instituțiilor ce prestează servicii de difuzare a filmelor, activitatea muzeelor, organizațiilor concertistice și de impresariat, colectivelor artistice profesioniste și de amatori, c) Camera Națională a Cărții deține informația vizînd editarea ziarelor și publicațiilor seriale.

4.2.2. Unitatea statistică

Unitatea de cercetare este unitatea cultural - artistică, organizată potrivit legii, (biblioteca, muzeul, colecția publică, instituția de spectacole și concerte, editura de ziare și/sau reviste), care îndeplinește următoarele condiții:

- are personalitate juridică;
- este organizată și destinată populației pentru informare, cercetare, educare, recreere;
- informarea, cercetarea, educarea, recreerea se fac pe baza utilizării facilităților oferite de bibliotecă, vizitării muzeelor și colecțiilor publice, participarea la spectacole și concerte, a știrilor, evenimentelor, informațiilor destinate publicului larg sau de specialitate publicate în ziare și reviste;
- dispune de personal de specialitate necesar și de baza materială adecvată pentru desfășurarea, în bune condiții a activităților cultural – artistice.

4.2.3. Cercul unităților cuprinse în cercetare

Numărul unităților cercetate include toate unitățile cultural – artistice accesibile publicului, indiferent de forma de proprietate, publică sau privată, ori mediul de reședință, urban sau rural.

4.2.4. Periodicitatea cercetării
Anuală
4.2.5. Colectarea datelor
<p>Înregistrarea datelor în chestionarele cercetărilor statistice din domeniul culturii se realizează de către persoanele desemnate din partea unităților cultural-artistice. Chestionarele se completează conform precizărilor metodologice corespunzătoare.</p> <p>Colectarea cercetărilor statistice vizând activitatea muzeelor, teatrelor și organizațiilor concertistice și de impresariat se efectuează prin intermediul direcțiilor/secțiilor teritoriale de statistică, care ulterior expediază rapoartele statistice în adresa BNS pentru procesare și generalizare.</p> <p>Ministerul Educației, Culturii și Cercetării prin intermediul secțiilor (direcțiilor) teritoriale de cultură colectează rapoartele statistice de la instituțiile culturale (case și cămine de cultură), biblioteci, școli de muzică, arte și arte plastice pentru copii, care ulterior sunt generalizate și expediate în adresa BNS.</p> <p>Perioada de referință pentru toate rapoartele este anul calendaristic.</p>
4.3. Procesarea și compilarea datelor
4.3.1. Validarea datelor
<p><i>Condițiile de control logic</i> la nivel de chestionar au ca scop: urmărirea și verificarea fluxurilor logice din chestionar; respectarea corelațiilor între datele/răspunsurile diferitelor capitole, verificarea încadrării între limitele normale a datelor corespunzătoare anumitor indicatori, eliminarea unor date aberante sau ilogice. Prin <i>condițiile de verificare a integrității</i> se urmărește corelarea și verificarea datelor de identificare ale unităților din nomenclator cu cele completate cu date. Confidențialitatea datelor este asigurată în toate fazele cercetărilor statistice. Comunicarea între sediul central al BNS și direcțiile teritoriale de statistică se realizează prin diferite mijloace (e-mail, telefon etc.)</p>
4.3.2. Compilarea/extrapolarea datelor
Compilarea datelor se efectuează pe baza centralizării informației din chestionarele prezentate de către unitățile cultural-artistice.
4.3.3. Ajustările
Nu este aplicabil
4.3.4. Asigurarea calității
<p>Asigurarea calității datelor statistice, se bazează pe respectarea Principiilor Fundamentale ale Statisticii Oficiale, aprobate de Adunarea Generală a Națiunilor Unite la 29 ianuarie 2014, precum și stipulate în Legea Republicii Moldova cu privire la statistica oficială nr. 93 din 2017.</p> <p>În activitatea de producere a informației statistice, BNS acordă importanță primordială asigurării calității înalte a datelor.</p> <p>În acest scop, o serie de măsuri de asigurare a calității sunt realizate la fiecare etapă a demersului statistic: în procesul de organizare a cercetărilor statistice, colectare, procesare și elaborare a informației statistice.</p> <p>Eforturi importante sunt depuse pentru asigurarea plenitudinii și calității prezentării datelor de către respondenții incluși în cercetările statistice.</p> <p>Se scot la iveală datele eronate, inconsistențele și datele suspicioase în vederea verificării și corectării acestora.</p>

5. Comparabilitate și coerență

5.1. Comparabilitatea internațională

Metodologia de elaborare a indicatorilor statistici în domeniul culturii este armonizată parțial la standardele UNESCO.

BNS nu dispune de informație cu privire la activitățile de bibliotecă și evenimente, în care se solicită numărul de evenimente și numărul activităților de instruire, respectiv numărul sesiunilor de instruire a

utilizatorilor în vederea utilizării bibliotecii și a serviciilor informaționale și numărul de utilizatori care au participat la activitățile de instruire.

5.2. Comparabilitatea în timp

Datele sunt comparabile în timp

5.3. Coerența cu alte statistici

Nu este aplicabil

6. Mandatul instituțional (baza normativ-juridică)

Activitatea BNS se bazează pe respectarea Constituției Republicii Moldova, Legii cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, alte acte legislative și normative, ordinele și dispozițiile conducerii BNS.

Legea cu privire la statistica oficială reglementează organizarea și funcționarea sistemului unic al statisticii oficiale, cu stabilirea principiilor generale pentru colectarea, prelucrarea, centralizarea, diseminarea, stocarea informației statistice (art.1).

Art. 5 al Legii stipulează că producerea informației statistice se bazează pe respectarea principiilor independenței profesionale, imparțialității, obiectivității, relevanței, transparenței, confidențialității, cost/eficienței ș.a.

Biroul Național de Statistică, în calitate sa de organ central de statistică, este o autoritate administrativă creată pe lângă Guvern pentru conducerea și coordonarea activității în domeniul statisticii.

În conformitate cu Hotărârea Guvernului 935 din 24.09.2018 cu privire la organizarea și funcționarea BNS, Biroul exercită următoarele atribuții:

- 1) coordonează sistemul statistic național privind dezvoltarea și producerea statisticii oficiale;
- 2) elaborează și implementează strategii de dezvoltare a sistemului statistic național, programe statistice anuale și multianuale;
- 3) elaborează cadrul normativ și instituțional necesar realizării obiectivelor strategice în domeniul său de activitate, precum și mecanismele transpunerii lor în practică;
- 4) efectuează managementul și controlul realizării, în condiții de calitate, a programelor și planurilor statistice adoptate la nivel central și regional;
- 5) armonizează și aliniază indicatorii statistici, metodologiile, metodele și tehnicile aplicate pe plan național cu reglementările și standardele internaționale;
- 6) promovează cultura statistică în societate.

Actele legislative și normative după care BNS se conduce în activitatea pot fi accesate pe pagina oficială www.statistica.gov.md, rubrica Despre BNS (<http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=323&>)

7. Confidențialitatea

7.1. Principiile

Conform art.19 al Legii cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, producătorii de statistici oficiale întreprind toate măsurile regulatorii, administrative, tehnice și organizatorice pentru protecția datelor confidențiale și neadmiterea divulgării lor.

În cap. VII al legii nominalizate este stipulat, ca datele colectate, procesate și depozitate pentru producerea informației statistice sunt confidențiale în cazul în care permite identificarea directă sau indirectă a respondenților. Nu sunt considerate confidențiale:

- a) datele care pot fi obținute din surse public accesibile conform legislației;
- b) datele individuale privind adresa, telefonul, denumirea, genul de activitate, numărul de personal ale persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali;
- c) datele ce se referă la întreprinderile cu capital de stat, instituții și organizații finanțate din buget, prezentate la solicitarea autorităților administrației publice.

Conform Legii cu privire la statistica oficială, art. 20, au acces la datele individuale persoanele care,

conform atribuțiilor de serviciu, participă la producerea informației statistice, în măsura în care datele individuale sunt necesare pentru producerea acestei informații.

Același articol stipulează, că accesul la datele individuale care nu permit identificarea directă a respondenților poate fi acordat pentru proiecte de cercetări științifice ale căror rezultate scontate nu se referă la unități individuale identificabile, în conformitate cu regulamentul aprobat de autoritatea centrală în domeniul statisticii.

Art. 23 (5) al Legii stipulează că „Informația statistică nu poate fi diseminată utilizatorilor în cazul în care se referă la 1–3 unități statistice.”.

7.2. Asigurarea practică a regulilor confidențialității

Întru asigurarea protecției datelor statistice confidențiale în conformitate cu Legea cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, Biroul Național de Statistică întreprinde toate măsurile regulatorii, administrative, tehnice și organizatorice pentru protecția datelor confidențiale și neadmiterea divulgării lor.

În conformitate cu Legea nominalizată, Personalul producătorilor de statistici oficiale, inclusiv cel angajat temporar, care, conform atribuțiilor de serviciu, are acces direct la datele individuale este obligat să respecte confidențialitatea acestor date în timpul și după încetarea activității în funcția respectivă..

Până la diseminarea datelor statistice, acestea sunt verificate dacă corespund cerințelor de protecție a datelor confidențiale. În cazul dacă datele statistice conțin informație confidențială (vedeți p.7.1) diseminarea acestora nu este efectuată și se purcede la agregarea datelor la nivelul minim disponibil care asigură protecția confidențialității dalelor.

8. Accesul la informație și formatul diseminării

8.1. Accesul la informație

8.1.1. Calendarul de emitere

Anual este elaborat Calendarul de emitere a informațiilor statistice elaborate de BNS.

8.1.2. Accesul la calendarul de emitere

Calendarul de emitere a informațiilor statistice este plasat pe pagina oficială web a BNS www.statistica.gov.md.

8.1.3. Accesul la date statistice

Conform Legii cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, art. 23:

- a) Producătorii de statistici oficiale sunt obligați să disemineze informația statistică în termenele prevăzute în programul de lucrări statistice și în calendarul de diseminare a informației statistice oficiale.
- b) Diseminarea informației statistice prevăzute în programul de lucrări statistice tuturor categoriilor de utilizatori se efectuează gratis și în condiții egale de acces sub aspectul volumului, calității și termenelor de diseminare.;

Programul lucrărilor statistice poate fi accesat pe pagina www.statistica.gov.md, rubrica Despre BNS / Acte legislative și normative (<http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=323&>)

Pagina web a BNS www.statistica.gov.md reprezintă sursa informațională cea mai importantă în asigurarea accesului utilizatorilor la informația statistică diversă, transparenței privind activitatea BNS.

Toate informațiile operative, notele informative, seriile de timp, precum și publicațiile statistice elaborate de BNS se plasează pe pagina oficială.

8.2. Formatul diseminării

8.2.1. Informații operative / Note analitice

Informațiile operative și notele analitice sînt publicate pe pagina oficială a BNS: <http://www.statistica.gov.md> la rubrica Comunicate de presă, conform Calendarului de emitere a comunicatelor de presă.

8.2.2. Publicații

Publicațiile elaborate de BNS care conțin date statistice privind cultura:

- Culegerea „*Cultura în Republica Moldova*” conține tabele cu date anuale, precum și informații referitoare la evoluția în timp a principalilor indicatori ai culturii;
- alte publicații statistice: Anuarul statistic; Breviarul statistic; Statistica teritorială.

Acces la publicații:

- în format electronic, pe pagina oficială a BNS www.statistica.gov.md, rubrica Produse și servicii / Publicații <http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=350&nod=1&>
- pe suport de hârtie – în biblioteca BNS (mai multe detalii la adresa <http://www.statistica.gov.md/libview.php?l=ro&idc=340&id=2400>)
- sau pot fi procurate la oficiul BNS (mai multe detalii la adresa www.statistica.gov.md, rubrica Publicații <http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=350&id=2219>)

8.2.3. Baze de date/serii de timp

- **Banca de date statistice** <http://statbank.statistica.md>, domeniul *Statistica sociala / Cultură și sport*
- **Pagina oficială** a BNS: www.statistica.gov.md, rubrica *Statistici pe domenii / Statistica sociala / Cultură și Sport*

8.2.4. Chestionare/date transmise la solicitarea organizațiilor internaționale

Chestionare internaționale UNESCO: „Privind filmele artistice de lung metraj”, tabelele CSI „Activitatea instituțiilor de cultură”, etc.

8.2.5. Solicitări de date suplimentare

BNS pune la dispoziția utilizatorilor și informații statistice suplimentare celor disponibile în publicațiile statistice, notele informative, informațiile operative, celor plasate pe pagina oficială web în limita informațiilor disponibile, în corespundere cu Legea cu privire la statistica oficială. Solicitarea poate fi transmisă personal la sediul BNS, prin poștă, prin poșta electronică moldstat@statistica.gov.md sau online – www.statistica.gov.md rubrica Produse și servicii / Solicitare de informații statistice http://www.statistica.gov.md/solicitare_informatii_statistice.php?l=ro

9. Referințe (link-uri) utile

9.1. Accesibilitatea documentației privind metodologia

Metodologia este disponibilă pe pagina oficială www.statistica.gov.md, rubrica Metadate (<http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=351&nod=1&>).

9.2. Accesibilitatea documentației privind Rapoartele de evaluare

Rapoartele de evaluare a BNS sînt disponibile pe pagina oficială www.statistica.gov.md, rubrica Despre BNS / Evaluări și opinii despre BNS / Rapoarte de evaluare (<http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=399&id=2739>).

9.3. Accesibilitatea informației privind studiul de opinie al utilizatorilor

Sondajele de opinie ale utilizatorilor sînt disponibile pe pagina oficială www.statistica.gov.md, rubrica Despre BNS / Evaluări și opinii despre BNS / Sondaje de opinie (<http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=399&id=2740>).

9.4. Alte referințe utile

Baza de date UNData	http://data.un.org/Browse.aspx
Eurostat	http://ec.europa.eu/eurostat/data/database
UNESCO	http://stats.uis.unesco.org/unesco/TableViewer/tableViewer.aspx?ReportId=1388